

Fotografski portret Janeza Papeža

Petra Draškovič

Kočevski fotografi imajo izjemno prednost, da živijo v okolju, ki navdihuje z lepoto in je bogato z divjimi živalmi. Tamkajšnjim naravoslovcem so srečanja z divjimi zvermi najbrž bolj pogosta kot nam, ki živimo v drugih mestih. Vendar za dobro fotografijo ni dovolj samo živeti tam. Treba je imeti tudi kanček sreče, predvsem pa zanimanje, znanje o živalih, biti potrpežljiv in pripravljen čakati. In šele tedaj se začnejo pisati zgodbe.

Predsednik fotografskega društva Grča iz Kočevja Janez Papež ima takšnih zgodb mnogo. Če za začetek orišemo eno izmed njih.

»Skoraj ni bilo dneva, da se ne bi srečal z zajcem, ubežna razdalja pa se je iz dneva v dan krajšala. Zajec je postal tako zaupljiv, da je, ko smo trije fotografi čepeli v krogu okoli njega le dobra dva metra vstran, dobesedno zaspal pred nami. Tedaj sem pomislil: *»Ni čudno, da te ujame lisica, če se takih, kot smo mi, nič ne bojiš,«* pripoveduje Papež o svojem doživetju. »Tisto leto sem bil kar dvakrat priča zajčji svatbi, kjer se je ženilo pet odraslih zajcev in ena zajkla. Prvič sem napravil le nekaj posnetkov. Stal sem sredi travnika, zajci pa so noreli okoli mene, tudi med nogami stativa so švi-gali. Ker sem imel privit petstomilimetrski objektiv, so bili vedno preblizu. Ob drugi

Hladna kopel. Foto: Janez Papež.

Pristanek. Foto: Janez Papež.

Zajčja svatba. Foto: Janez Papež.

priložnosti pa so se lovili po cesti, ker so bili nepokošeni travniki bolj ovira. Takrat sem fotografiral iz avtomobila. V dobri uri sem napravil skoraj tisoč fotografij, doživetje pa je bilo nepozabno.«

In če se vrnemo k Janezovim fotografskim začetkom. V osnovni šoli ga fotografija sploh ni zanimala, zato pa toliko bolj biologija, ki je bila njegov najljubši predmet tudi v gimnaziji. Navdušenje nad naravo je poglobljal v svoji zbirki metuljev, ki jih je prepariral, razpenjal in s pomočjo literature določal.

S fotografijo se je srečal šele, ko je pri prijatelju doma pomagal izdelovati fotografije. Tedaj ga je, kot pravi sam, prav zaradi poglobljenega znanja o živalih prevzela fotografija, a ne fotografiranje žuželk ali česa podobnega, pač pa vse, kar je bilo povezano z lovom (divjad, ptice, zveri in podobno), le v lovske vrste ni hotel. Za svojo prvo plačo za delo v gozdu je kupil fotoaparata Zenit-E, mama pa mu je kupila še dvestomilimeterski objektiv Pentacon.

In tako se je začelo. Leta 1975 je pristopil h Klubu Diana na povabilo gospoda Janeza Černača, ki je mladega fotografa spodbujal, skupaj sta pregledovala njegove fotografije, Janez pa je poslušal nasvete in mnenja starejšega mojstra. V domačem Kočevju so kasneje ustanovili podružnico in tedaj je prevzel mesto tajnika. Papež je kasneje deloval še kot podpredsednik v Ribnici v okviru Foto kluba Družina Fuji. Svojega znanja ni ohranjal le zase, pač pa je kot mentor na osnovnih šolah v Ribnici in Kočevju poučeval otroke in vodil fotokrožek. V tem času je po njegovih fotografskih stopinjah stopila starejša hči Anja, ki je pod njegovim mentorstvom kar nekaj let blestela med mladimi fotografi in pobirala nagrade tako doma kot v tujini.

Kmalu je prišla pobuda, da se v Kočevju ustanovi fotografsko društvo, ki bi bilo naravoslovno obarvano in ki bi si prizadevalo s pomočjo fotografije ohraniti floro in favno na Kočevskem. Leta 1999 se je tako

ustanovilo Fotografsko društvo Grča Kočevje, katerega predsednik je Janez Papež od samega začetka. V teh enajstih letih je bil kar osem let član izvršnega odbora Fotografske zveze Slovenije, mnogokrat član žirije ter selektor kar na nekaj deset razstavah v državnem merilu, pa tudi v tujini. Z uspešnim vodenjem in spodbudo je Fotografsko društvo Grča tako bilo kar štirikrat razglašeno za najuspešnejše fotografsko društvo v Sloveniji.

Svojo prvo fotografijo je danes že mojster fotografije (ta naziv podeljuje Fotografska zveza Slovenije) razstavil še kot dijak, in sicer na hodniku gimnazije Kočevje. Prvo nagrado - bronasto medaljo za fotografijo rac mlakaric na Rudniškem jezeru - pa je dobil, se spominja Papež, kot novinec v Klubu Diana, in sicer na 1. DIA festivalu v Cerknem. Do danes se je nagrad nabralo že več kot 215 na več kot tristo razstavah. Sodeloval je na razstavah v 39 državah po vsem svetu, postavil dvanajst samostojnih razstav, z njegovimi fotografijami je opremljenih več deset knjig, objavljene pa so tudi v številnih revijah, brošurah, koledarjih, prospektih, na razglednicah, zgoščenkah in kasetah. Za izjemno velik prispevek k oblikovanju revije *Lovec*, kjer je bilo objavljenih več kot tisoč njegovih fotografij, zgodb in prispevkov, ga je leta 1994 Lovska zveza odlikovala z znakom za lovske zasluge - čeprav ni lovec.

Fotografskih nagrad je preveč, da bi jih tukaj omenjali vse. Zagotovo pa ne gre zanemariti dejstva, da je kot prvi Slovenec leta 1998 postal član Ameriške fotografske organizacije PSA in da je vanjo včlanil tudi Fotografsko društvo Grča. Njegova dela so bila opažena tudi v tujini in tako mu je mednarodna fotografska organizacija FIAP podelila v letu 2001 fotografski naziv AFI-AP-umetnik artist. Sam je najbolj ponosen, da je kar trikrat osvojil zlato medaljo Ameriške fotografske zveze (PSA) PSA GOLD (Best of SHOW) (medalja je podeljena najboljšemu posnetku v kategoriji), in sicer že

leta 2000, pa leta 2007 ter leta 2008. Tem se je pridružila še kopica drugih, med katerimi pa izstopajo še medalja na razstavi German Open Circuit, medalja na razstavi v Angliji, častni trak FIAP v Kumanovem ter Ukrajini.

Danes je njegovo fotografsko delo usmerjeno predvsem k naravoslovni fotografiji, organizaciji dejavnosti v društvu ter izobraževanju mladih fotografov. Plod dela so uspešno izpeljane prireditve, po katerih je poznano fotografsko društvo Grča, ki danes povezuje osemindeset fotografov narave iz vse Slovenije.

Janez piše tudi spletni blog, kjer objavlja svoje čudovite fotografije. Na vrhu je zapisano, da je »stran namenjena predvsem tistim ljubiteljem narave in fotografije, ki

jim žuborenje potoka, šumenje listja in ptičje petje polepšajo dan ...«

Tak je Janez. Fotoaparatusluži predvsem kot beležka vidnega. Zanima ga vse, čeprav se fotografsko bolj posveča velikim živalim, tukaj moramo omeniti tudi medveda, ki mu pomeni posebno veselje. Zakaj? Takole pravi mojster fotografije: »Dobro leto nazaj sem imel priložnost opazovati staro medvedko z dvema mladičema. Nič koliko ur mi je bilo na razpolago, užival sem v igri medvedkov, njihovih prepirih, spoznal sem, kaj pomeni zaušnica, ki jo medvedka prisoli malemu, ki postaja neubogljiv, in kaj pomeni njeno oglašanje. V tistem območju, kjer je živela, je postajala strah in trepet obiskovalcev gozda, gobarjev in gozdarjev, pa vendar neupravičeno. Verjetno bolj zara-

Prijatelj. Foto: Janez Papež.

Pretep. Foto: Janez Papež.

Portret Janeza Papeža.

di svoje velikosti. Spoznal sem, da je vsak strah odveč, če se obnašaš v gozdu kot obiskovalec in ne kot gospodar, kar nisi in nikoli ne boš. Šele takrat te živali sprejemajo pravilno. Nič kolikokrat me je medvedka videla, slišala, slišala šklocanje fotoaparata, pa vendar niti v enem trenutku ni pokazala do mene agresivnosti in napadalnosti, čeprav so bile razdalje zelo majhne in bi bila

lahko v dveh sekundah pri meni. Na koncu sem se z mladiči in njo že kar pogovarjal. Če bi me kdo videl, bi rekel, da nisem pri pravi. Največkrat so sicer fotolovi neuspešni, je pa vrednota tista druga, ki je zapisana v prvem stavku.«

Janez, srečno in še mnogo lepih ujetih trenutkov v naravi!